



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis  
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad  
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In  
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

**Penzinger, Sebastian Heinrich**

**Solisbaci, 1698**

Concio Secunda. Textus: Mortificatum, multum fructum adfert. Joan.12.  
Thema: Patientia semper est utilissima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)





- gaudeatis exultantes. 1. Petri cap. 4. *Usque in diem sustinebit  
patiens, & postea redditio iucunditatis.* Eccles. c. 1. Patres in  
hanc materiam percipiamus: *Gloria aeterna est brevi tempore*  
*patientium, & sine fine regnantium.* in Psalmum 118. *Afflictio*  
*in temporalibus, gaudium est in spiritualibus,* scribit S. Chryso-  
 stomus in Epistola 1. ad Thessal. & apud Glossam habet: *Qui*  
*afflictiones ferunt grato, & patienti animo, non solum multa*  
*peccata delent, sed & non parvam apud Deum fiduciam, & lo-*  
*quendi libertatem obtinent.* Et iterum hom. 35. in 1. ad Co-  
 rinth. scribit: *Est patientia scutum inexpugnabile, turris firma,*  
*magna omnia repellens, & quemadmodum in abyssum maris scin-*  
*tilla delata, huic quidem nihil obest, ipsa vero exstinguitur, sic*  
*in animum tolerantem quidquid incidere maximarum etiam re-*  
*rum potest, facile quidem absimitur ipsum, ille conturbabitur*  
*prorsusque nihil, quando rebus omnibus patientia solidior est.* Et  
 iterum in verba: *Si esurit: Quod alii jejunio, planctibus, pre-*  
*tibus, sacco, cinere, ac diversis penitentia austeritatibus vix per-*  
*ficiunt, ut nimirum sua peccata deleant, hoc nobis sine sacco, &*  
*cinere, & jejunio, facile licet prestare, si modò ex animo iram de-*  
*leamus, eiusque, qui nos laeserint, sincere dimittamus.* Perbene  
 scribit Climacus gradu 8. *Ipsa tibi vox plebeja persuadet, pro-*  
*brum, & contumeliam lavacrum esse vitiorum anima, solent*  
*enim seculares, cum aliquem in faciem ignominis & contumelias*  
*resperferint, gloriantes ad alios dicere; laevi illum, & profecto ve-*  
*rum est. Non enim virtutes essent virtutes, inquit Zeno Ve-*  
*ronens. hom. 26. Nisi rerum disciplinarumque conversionem,*  
*quasi quadam sollicita mater custodiret patientia.* Aurea plane  
 sunt verba S. Bernardi Serm. 1. de S. Andrea: *Semper lignum*  
*crucis vitam germinat, balsamum sudat spiritualium charisma-*  
*tum, non est silvestris arbor, lignum vita est apprehendens illam.*  
 Perpulchrè S. Cyprianus de Bono Patientia: *Non in-*  
*vento fratres inter caelestis disciplina vias, quibus ad consequen-*  
*da et.*



da divinitus spei, ac fidei nostra ferta dirigitur, quid sit utilius, quam ut patientiam tota observantia tueamur. Patientia, inquit Bellovac. spec. moral. lib. 1. dist. 88. *patientia est merca.* Bellovacens. *trix prudentissima, quæ mirabiliter, & copiosè magnis meritis animam locupletat.* Cum Tertulliano finio de Patient. cap. 13. *Undique igitur adstricti sumus officio patientia administranda,* Tertullianus. *quia quaque ex parte, aut erroribus nostris, aut mali insidiis, aut admonitionibus Domini intervenit, usus ejus officis, magna merces, felicitas scilicet.* Invocatâ S. Spiritus gratiâ, desuper Conceptus dabo.

## CONCEPTUS I.

Job cap. 37. inquit: *Ab Aquilone aurum venit.* Aurum Confirmatio. metallum præstantissimum, intensissimo Solis calore producitur; calor autem Solis intensior est in oriente, ac meridie, quam in occidente, & Aquilone, vel Septemtrione: Aquilo regio est frigida, aspera, gelu & nivibus, ac frigore plus quam calore abundans: cur ergò Job non potius inquit, Aurum ab oriente venit, quam ab occidente, & Aquilone? Auro producendo magis conveniens est regio calida, quam frigida; & tamen Job inquit: *Ab Aquilone aurum venit:* quid mysterii per hoc Job indicare intendit? aut quid docere? Non erravero, si per Aquilonem, regionem asperam & frigidam, patientiam in adversitatibus intellexero; per aurum verò maximum pretium, & valorem, quem patientia, & tolerantia in adversis adfert, ac parturit; audiatur S. Augustinus in Psalm. 61. *Venit tribulatio mea, venit & patientia mea, & purgatio mea, nunquid lucet aurum in fornace artificis? in monili lucebit; patiat tamen fornacem, ut purgatum à sordibus veniat ad lucem.* Eleganter Seneca lib. de Providentia c. 4. *Ipsis Deus consuluit, quos esse quam honestissimos cupit, quoties illis materiam præbet, aliquid animosè, fortiterque faciendi, ad quam rem opus est aliqua rerum difficultate; gubernatorem in tempestate, in acie militem intelligas.* Ab Aquilone,   
 (II) 3      à patienti-



à patientia in adversis, venit aurum, meritum, inquam, quam pretiosissimum.

## CONCEPTUS II.

Deus, Philistæos insectis, in specie muribus punivit, quæ terræ eorum damnum intulerunt, aërem infecerunt, unde lues, & grassans morbus oriri potuit; hanc pœnam avertere, Philistæi aureos mures confecerunt, & obtulerunt; ut legetis 1. Regum cap. 6. Cur rectè aureos, cur non ferreos, vel chalybæos? Meritum damna & gravamina, aliquot septimanis passi sunt Philistæi non legitur, eos desuper impatientiam monstrasse, sed quàm patientissimè inflictam à Deo pœnam sustinuisse; aureos ergò mures Numini offerunt; ad indicandum, patientiam in adversis, aurum habere donum, ac meritum; adversa patienter tolerata, in aurum, in summum pretium & valorem verti, & commutari. *Non invenio*, inquit S. Chrysostomus, *inter cæteras cælestis disciplinae vias, quibus ad consequenda divinitus præmia, spei, & fidei viae semita dirigitur, quid magis sit, vel utilius ad vitam, vel majus ad gloriam, quàm ut qui præceptis dominicis obsequio timoris, ac devotionis innitimur, patientia maximè totâ observatione tueamur*, scribit S. Cyprianus de bono patientiæ. Patientia aureum habet meritum: producamus testes.

## CONCEPTUS III.

Jonathas David valedicît his verbis: *Dimittam te, ut redas in pace.* 1. Regum cap. 20. Desuper Cajetanus: *Prædicentur regnum sunt verba ista: Ergo Rex est futurus David, ut Saul ipse prophetat: 1. Regum cap. 24. Nunc scio verè, quia certissimè regnaturus sis, & habiturus in manu tua Regnum Israel.* Undè prænoscit, prævidet Jonathas, prophetat, & prædicat Rex Saul, David Regem futurum? Viderat Jonathas, quomodo David tot labores patienter sustineat, tot injurias, ac persecutiones infractò animo ferat, & toleret, talis patientia concludit Jonathas, non



non potest non consequi immortalem coronam, & nunquam marcescibilem fortunam. Experitur Saul patientissimum esse David, ex tentorio ad caput Saulis fixam hastam abstulit David, Rege, hoste suo & persecutore inoffenso, partem chlamidis Regis Saul abscidit David, tam proximus soli & inermi Regi astitit, Regem, hostem suum & persecutorem, reliquit illaerum, & insignis patientia! & injuriarum tolerantia! tantam Saul in Davide expertus patientiam, indubie concludit ac prophetat: Regnaturus est in Israël, invicta patientia, & constans in adversis & laboribus tolerantia, æterni regni præfagium est; *latet corona sub persecutionum angustia, latet regnum sub laborum patientia; & ut acrius aspirans ventorum flatus, dum navim invadit, in portum velocius inducit, ita persecutionum tempestas, si patientia adsit gubernaculum, ducit ad Regnum.* Exquisite perorat more suo elegantissimus Naxera in Excurf. Moral. part. 2. in lib. 1. Regum cap. 20. §. 20. Optimè Plinius in Panegyri. *Habet has vices conditio mortalium, ut adversa ex secundis, ex adversis secunda nascantur.* Exemplar fit Joseph Ægyptiacus.

## CONCEPTUS IV.

Somniaverat olim Joseph, manipulum suum à reliquis adorari; item, vidit per somnium, quasi solem, & iunam, ac stellas undecim se adorare, quod somnium in bonam partem est interpretatus optimus Pater: *Quid sibi vult hoc somnium, quod vidisti, num ego, & mater tua, & fratres tui adorabimus te super terram?* Genes. cap. 37. Hæc patris prædictio verificata est Genes. 41. dum Joseph à Pharaone, Rege Ægypti, Prorex super univèrsam Regnum Ægypti constitutus est: *Tu eris super domum meam, & ad tui oris imperium cunctus populus obediet, uno tantum regni solio præcedam te &c.* dixitque rursus Pharaon ad Joseph: *Ecce constitui te super univèrsam terram Ægypti, tulitque annulum de manu sua, & dedit eum in manu ejus, vestivitque eum stola byssina, & collo torquem auream circumposuit.* Et  
quando



quando tanta fortuna Joseph evenit? tunc dum odio habitus est à fratribus, dum persecutus est ab iniqua Dominâ, in vinculis, & carcere biennium luxisset? audiatur Basilius Seleucienf. Orat. *Cum velut inter ignes, tentationibus colliquefactus, & probatissimus Athletes existens, premium virtutis (patientie) regiam tulit dignitatem, carcerem thronus excipit, & fit Egypti Dominus, adultera captivus.* Fortis tolerantia, inconcussa patientia, aurea & regia habet merita.

### CONCEPTUS V.

Babylonius ille Rex, ex hominum consortio expulsus: *Ferum ut bos comedit, & rore caeli corpus ejus infectum est.* Danielis cap. 4. Tamen fatetur: *Magnificentia amplior addita est mihi.* Et de Job inquit liber ejus cap. 42. *Dedit Dominus omnia, quaecunque fuerunt Job duplicia.* Quid Regem Babylonie fecit magnificentiorem? Job in duplo ditiozem reddidit? fecit constans adversariorum tolerantia, fecit in his tribulationibus invicta patientia: pro Nabuchodonosore perorat Tertullianus de Patient. cap. 13. *Cum squalore, & pedore septennii ab humana forma exulasset, immolata patientia corporis sui, & regnum recuperavit, & quod optabilis homini est, Deo satisfacit &c.* Undique itaque adstricti sumus officio patientia administranda; usque ejus officii, magna merces, felicitas scilicet. Pro Jobo perorat idem Tertullianus de Pati. cap. 14. *Nec à respectu Dei, tot doloribus avocatus ille est.* Scriptura teste Job. cap. 2. *In omnibus non peccavit Job labiis suis.*

### CONCEPTUS VI.

David à facie Absolon profugus, in itinere consolatissimum divinum auxilium, adjutorium, ac propitiationem sibi confidenter promittit: *Reddat mihi Dominus bonum.* 2. Reg. cap. 16. Unde, quo ex merito sibi bonum, gratiam, & Dei favorem David compro-



compromittit? verè maximam aduersitatem ac tribulationem patitur David; non à Turca barbaro, & gentili, sed à proprio, & uterino filio regno expellitur, vita periclitatur, mensuret, quis possit, quanta sit hæc aduersitas, quàm mordax tribulatio? indicat eam regius Psaltes verbis prægnantibus: *Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique ab eo, tu verò, homo unanims, dux meus, & notus meus, si simul mecum dulces capiebas cibos.* Psal. 54. In hac summa tribulatione patientissimus perseverat David, non imperat filium trucidare, sed servare; *servate mihi puerum Absolon,* 2. Regum cap. 18. In ipso itinere afflictum David, noviter affligit Semei, solutissima sua lingua, hic vir gregarius, Regi exprobrat, Regi maledicit: *Egredere, egredere vir sanguinum, & vir Belial, reddidit tibi Dominus universum sanguinem Domus Saul, quoniam invasisti regnum pro eo.* 2. Regum 16. Ad tantum læsæ Majestatis crimen Abisai, fidus Regis minister, excandescit, jam jam stricto ense ultionem sumpturus: *Vadam, & amputabo caput ejus.* At mansuetissimus, ac patientissimus David ultionem inhihet: *Dimitte eum, ut maledicat, Dominus enim precepit, ut malediceret David.* O insignis patientia! hujus meritis tam confidenter gratiam, favorem, & adjutorium divinum sibi David compromittit. *Reddet mihi Dominus bonum.* Subscribit Conceptum S. Chrysostomus apud Glossam: *Qui afflictiones ferunt, grato & patienti animo, non solum multa peccata delent, sed & non parvam apud Deum fiduciam, & loquendi libertatem obtinent.*

## CONCEPTUS VII.

Genesis 22. Deus Abraham imperat: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis Isaac, & vade in terram visonis, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium, quem monstravero tibi. Obedientissimus imperatis Abraham institit: Igitur Abraham de nocte consurgens stravit asinum suum, ducens secum duos juvenes, & Isaac filium suum, cumque concidisset ligna in*

Pars II.

(X)

holo-



*holocaustum, abiit ad locum, quem praeceperat ei Deus. Ad radicem montis, juvenes expectare, & subsistere jubet, brevi cum filio suo reversurus ad eos: Expectate hic cum asino, ego, & puer illuc usque properantes, postquam adoraverimus, revertetur ad vos.* Notate verba: *Revertetur ad vos.* Utique Abraham sicero animo properat, filium suum in holocaustum immolaturus, & crematurus, ad hunc finem portat in manibus ignem & gladium: gladius minatur necem, flamma absumere holocaustum adnititur; quomodo ergo Abraham, in re tam severa, contrarium eventum, non mortem, sed vitam filii, non sibi luctum, sed gaudium, & consolationem compromittit? *Revertetur ad vos.* Quis nescit, quas cordis angustias, & multa perversa Abraham pertulerit; primo lares paternos relinquere jubetur, & ad ignotas regiones peregrinari; patienter hoc tulit Abraham, patienter tulit Abraham natale solum ignotis regionibus commutare, lares, & familiam relinquere. Secundo, fluebant tempora, & Saræ sterilitas auferebat prolis expectationem, nec tamen patientia imminuta est: Tandem tertio serò datus filius, postulatur ad victimam, & gratias agit, quod Deus non eriperet, sed postuleret; proprium ac unicum, diu desideratum filium immolare jubetur, quis exprimat, quæ angustia cor paternum compresserint; patientissimus in hoc arduo negotio, nec verbo obloquitur imperitis, cordolium dissimulat generosus, mentis angustias concoquit patientissimus: Tantam patientiam, Dei singularis gratiæ matrem, & operatricem secururam confidit Abraham, non mortem, sed vitam filio, non sibi luctum, sed consolationem spondet. *Revertetur ad vos.* Subscribit cogitationem hanc Basilii Seleucus Orat. 7. *Tentatione purgat Abrahamum; patientia simulacrum, ut nitidior opere ostentato, expectantem rapiat in admirationem.* Abraham dum patientiæ labores sopit, dum Dei misericordiam tolerantia acquirit, patientia impetravit Dei speciales favores, & gratias, salutem, & vitam filio, sibi continuum gaudium, & sempiternam consolationem.

### CONCEPTUS VIII.

Actu Isaac Altari impositus, sacris honoribus nobilitatur. Solum, holocausta jugulum cultro præsentia, nobilitabantur factio



cro Altaris honore; Isaac non jugulabitur, non occidetur, sed superstes relinquetur; cur ergo ut gratum DEO holocaustum, actu sacro altaris honore fruitur? *Posuit eum super struem lignorum.* Genes. 22. Quo merito hoc sacri honoris, & nobilitatis decoratur titulo? an fors eximie patientie prerogativa? Ita subscribit S. Anselmus ad cap. Epistolæ 12. ad Romanos: *Hostia vivens est corpus pro Deo afflictum.* Patienter quia Isaac facem lignorum, sibi rogam futurum, in dorso suo deportaverat, patienter quia Isaac jam jam collum jugulo præbuerat, etsi non jugulatus, occisus, & immotus sit, ut actu jugulatum, immolatum holocaustum, sacro honore nobilitatur, altari impositus gloriatur. Patientia est Numini odoriferum sacrificium; patiens sese Deo rectissime consecrat, sibi, & posteris honorum gradus, felicitatum titulos, altare perenne æternitatis ædificat.

Hortor ergo cum Cassiodoro Vari. 27. *Saluberrimam patientiam commodate, ut causis vestris ferat remedium.* Amen.



(X) 2

IN FESTO